

Guía Docente

Datos Identificativos					2021/22
Asignatura (*)	Recursos Tecnolóxicos para a Educación Musical		Código	652610A12	
Titulación	9 Mestrado Universitario en Profesorado de Educación Secundaria: Música				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	Anual	Primeiro	Obrigatoria	4	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación				
Coordinación	Rosa Napal, Francisco César		Correo electrónico	francisco.rnapal@udc.es	
Profesorado	Rosa Napal, Francisco César		Correo electrónico	francisco.rnapal@udc.es	
Web					
Descrición xeral	A finalidade principal desta materia é potenciar o emprego das TIC e as novas tecnoloxías aplicadas á música no campo da Educación Musical.				
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos Non hai modificacións.</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen. Manteránse todas as metodoloxías, desenvolvéndose a través do Teams. *Metodoloxías docentes que se modifican. Non é preciso modificar ningunha metodoloxía.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado. En caso de situacións de alarma, atenderase ao alumnado en horario de titorías, e noutros horarios, tanto a través do correo electrónico como da plataforma TEAMS.</p> <p>4. Modificacións na avaliación. Non hai modificacións, xa que está prevista unha avaliación continua. A correspondente presentación do traballo final farase de forma virtual. *Observacións de avaliación: Non hai</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía. Non hai modificacións</p>				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A15	(CE-E1) Coñecer o valor formativo e cultural das materias correspondentes á especialización
A16	(CE-E2) Coñecer os contidos que se cursan nas respectivas ensinanzas.
A17	(CE-E3) Coñecer a historia e os desenvolvementos recentes das materias e as súas perspectivas para poder transmitir unha visión dinámica das mesmas.
A19	(CE-E5) Coñecer os desenvolvementos teórico-prácticos do ensino e a aprendizaxe das materias correspondentes.
A21	(CE-E7) Adquirir criterios de selección e elaboración de materiais educativos.
A22	(CE-E8) Fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e poña en valor as aportacións dos estudantes
A23	(CE-E9) Integrar a formación en comunicación audiovisual e multimedia no proceso de ensino-aprendizaxe.
A25	(CE-E11) Coñecer e aplicar propostas docentes innovadoras no ámbito da especialización cursada.
A26	(CE-E12) Analizar criticamente o desempeño da docencia, das boas prácticas e da orientación utilizando indicadores de calidade.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma extranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cós que deben afrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Empregar as tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) e as novas tecnoloxías aplicadas á música como ferramentas educativas.		AP15 AP16 AP19 AP21 AP22 AP23 AP25	CP2 CP3 CP6
Aplicar recursos como a a composición, o acompañamento e a improvisación no deseño de actividades didácticas empregando diferentes programas e instrumentos virtuais.		AP17 AP21 AP23 AP26	CP2 CP3 CP6 CP7
Valorar críticamente o uso que se fai da música nos medios de comunicación e o seu posible emprego como recurso didáctico.		AP15 AP17 AP21 AP23	CP1 CP4 CP6 CP8

Contidos	
Temas	Subtemas
Medios de comunicación e Educación Musical	Análise do tratamento da música nos diferentes medios de comunicación e o seu emprego na Educación Musical.
TIC e Educación Musical	Principais recursos informáticos dirixidos á produción musical e a súa aplicación ao deseño de actividades creativas no ámbito educativo.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A16 A21 A22 A23 A25 A26 C2 C3 C4 C6 C7	8	0	8
Actividades iniciais	C6 C7	4	0	4
Análise de fontes documentais	A15 A17 A19 C1 C2 C6 C7 C8	6	30	36
Portafolios do alumno	A15 A21 A23 A25 C2 C3 C6 C7	10	40	50
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos saberes previos do alumnado.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	O profesorado atenderá as dúbidas que xurdan na materia, así como o seguimento dos traballos indicados. Debido ás características da asignatura, as orientacións do profesorado realizaranse na propia clase, por medio da rede ou en horario de titorías. A atención será tanto individual como en grupos reducidos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Portafolios do alumno	A15 A21 A23 A25 C2 C3 C6 C7	O portafolio será elaborado individualmente e recollerá as actividades realizadas durante o curso. O documento conterá texto, exemplos gráficos e arquivos de audio (mp3 ou MIDI), que serán entregados para a súa avaliación integramente en formato dixital. Os criterios de avaliación contemplarán os seguintes aspectos: ? Estrutura formal. ? Claridade nas formulacións. ? Calidade dos gráficos e os exemplos auditivos. ? Coherencia cos obxectivos e os contidos propios da materia.	70
Obradoiro	A16 A21 A22 A23 A25 A26 C2 C3 C4 C6 C7	Valorarase a participación individual ou colectiva nas distintas actividades que se indiquen.	30

Observacións avaliación

O alumnado con dispensa académica de exención de asistencia, do mesmo xeito que o que non alcance un 80% de asistencia ás sesións presenciais, será avaliado mediante os apartados establecidos de forma xeral, o que terá unha ponderación do 40% esixíndose, en cada un dos apartados, unha cualificación igual ou superior a 5 sobre 10. Neste caso, ademais, deberá realizar unha proba individual que terá unha ponderación do 60%. Como consideración xeral, terase especialmente en conta, tanto nos exames como nos traballos, as deficiencias ortográficas de puntuación e acentuación, así como unha redacción inconexa ou inadecuada, deficiente presentación, excesivo número de tachaduras, etc. Todo elo suporá a redución de puntos sobre a nota obtida. No caso no que o profesorado detecte realización fraudulenta (plaxio) das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no artigo 14.4. Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario: "Na realización de traballos, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet sen indicación expresa da súa procedencia e, se é o caso, ou permiso do seu autor/a, poderá ser considerada causa de cualificación de suspenso na actividade. Todo iso sen perxuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento". Nesta materia, se o profesorado detecta plaxio nalgún traballo, suporá un 0 na cualificación. No caso de reiteración, darase traslado á Comisión Académica para a toma de medidas oportunas.

Farase especial fincapé no cuidado do medio ambiente en pro dunha educación e sociedade sostible. Os traballos serán enviados exclusivamente telemáticamente, e de non ser posible, nos documentos impresos non se empregarán plásticos, elixirase a impresión a dobre cara e papel reciclado, evitando imprimir borradores.

Débese facer un uso sustentábel dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Para elo, sempre que sexa posible na elaboración dos traballos empregárase material de reciclaxe e evitárase o emprego de materiais de plástico na entrega dos mesmos.

Evitaráse a discriminación por razón de xénero e proporáanse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Blardony, S. (2006). La formación permanente del profesorado de música a través de las nuevas tecnologías. *Música y Educación*, Nº19, pp. 151-157.
- Busquet, F. (2000). Recursos informáticos para la educación musical en la Red Telemática Educativa de Cataluña. *Eufonía* Nº 20, pp. 6-14.
- Cabero, J. (2007). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: Mc. Graw Hill.
- Calvillo, A. (2008). Herramientas didácticas para la educación musical. Cádiz: Bubok.
- Calvillo, A. (2009a). Fundamentos didácticos de las nuevas tecnologías aplicadas a la música I: Música y edición de sonido. Cádiz: Bubok.
- Caño, C. (2010). Guía de aprendizaje de Audacity: Introducción. *Revista Mosaic*. Recuperado de <http://mosaic.uoc.edu/2010/03/04/guia-de-aprendizaje-de-audacity/>
- Carmona, J. (2004). Las nuevas tecnologías y la expresión musical, otros lenguajes en la educación. *Comunicar: Revista Científica Iberoamericana De Comunicación Y Educación*, Nº 23, pp. 25-30.
- Castañón, M. y Vivaracho, C. (2012) Leemúsica: enseñanza del lenguaje musical en educación infantil (3 a 5 años) con apoyo de las TIC. *Neuma*, Vol. 2, pp. 98-108.
- Cordeiro, D. M. (2014). Las canciones mueven tus inteligencias. *Foro de profesores de E/LE*, 10, 43-53. Recuperado de <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4859798>
- Delalande, F. (2004), La enseñanza de la música en la era de las nuevas tecnologías. *Comunicar*, Nº 23, pp. 17-23.
- Díaz, G. (2007). La audición musical con recursos informáticos. *Eufonía. Didáctica de la Música*, Nº 39, pp. 17-26.
- Díaz, G. (2007). La audición musical con recursos informáticos. *Eufonía*, Nº 39, pp. 17-26.
- Dorado, C. (2011). Creación de objetos de enseñanza y aprendizaje mediante el uso didáctico de la pizarra digital interactiva (PDI). *Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información*, Nº 12, pp. 116-143
- Ferrás, I. y Ferrer, R. (2014). El karaoke como recurso en el aula. *Revista Eufonía: Didáctica de la Música*, 62, 1-12. Recuperado de <http://dugi-doc.udg.edu/bitstream/handle/10256/9831/Karaoke.pdf?sequence=1>
- Galera, M., Tejada, J. y Trigo, E. (2013). El editor de partituras como medio para facilitar el estudio de la lectura musical cantada. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 5 (29), 215-238. Recuperado de <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=293125761010>
- Giráldez, A. (2005). Internet y educación musical. Barcelona: Graó.
- Giráldez, A. (2007). La educación musical en un mundo digital. *Eufonía*, Nº 39, pp. 8-16.
- Giráldez, A. (2008). Compartir actividades musicales en línea. *Eufonía. Didáctica de la Música* Nº 44, pp. 61-70.
- Giráldez, A. (2010). La composición musical como construcción: Herramientas para la creación y la difusión musical en internet. *Revista Iberoamericana De Educación*, Nº 52, pp. 109-125.
- Hernández, J. R. (2011). Efectos de la implementación de un programa de Educación Musical basado en las TIC sobre el aprendizaje de la música en Educación Primaria. Tesis doctoral. Alicante: Universidad de Alicante.
- Howard, J. (2000). Aprendiendo a componer. Madrid: Ed. Akal.
- Jiménez, R. (2003). Poecuentos. Colección Caracol. Málaga: Centro de Ediciones de la Diputación Provincial de Málaga.
- Marqués, P. (2006). Pizarra digital en el aula de clase. Barcelona: Edebé.
- Martínez, J. M. (1996). Nuevas herramientas para la educación musical: MIDI y nuevas tecnologías. *Eufonía*, Nº 4, pp.33-46.
- Murillo, A. (2007). La clase de composición colectiva. Las TIC como recurso para la composición. *Eufonía. Didáctica de la Música*, Nº 39, pp. 46-57.
- Palomo, R., Ruiz, J. y Sánchez, J. (2008). Enseñanza con TIC en el siglo XXI. La escuela 2.0. Sevilla: MAD.
- Piano Red (2009). El Secuenciador MIDI: una Revolución Musical. Recuperado el 12 de mayo de 2017 de <http://www.pianored.com/musica/2009/12/25/el-secuenciador-midi-una-revolucion-musical/>
- Rivas, E. (2013). La canción infantil en la educación infantil y primaria: las TIC como recurso didáctico en la clase de música. Salamanca: Universidad de Salamanca.
- Tejada Giménez, J. (2007). Agrupaciones musicales y la práctica en conjunto. Diseño de un seminario para creación de materiales mediante tecnología audio-digital (I). *Música y Educación*, Nº 72, pp.133-137.
- Tejada Giménez, J. (2008). Agrupaciones musicales y la práctica en conjunto. Diseño de un seminario para creación de materiales mediante tecnología audio-digital (II). *Música y Educación*, Nº 73, pp.99-103.
- Tejada Giménez, J. (2008). Agrupaciones musicales y la práctica en conjunto. Diseño de un seminario para creación de materiales mediante tecnología audio-digital (III). *Música y Educación*, Nº 74, pp.78-81.
- Tejada, J. (2001). MIDI para el conservatorio, la escuela y el instituto: encore, finale, band in a box. Barcelona: Rivera.
- Temprano, A. (2007). Creación de contextos educativos integrando las TIC en el aula de música. *Eufonía. Didáctica de la Música*, Nº 39, pp. 90-98.
- Torres Otero, L. (2010). Las TIC en el aula de educación musical: Bases metodológicas y posibilidades prácticas. Sevilla: MAD.

Bibliografía complementaria	Cabero, J. (2007). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: Mc. Graw Hill. Dorado, C. (2011). Creación de objetos de enseñanza y aprendizaje mediante el uso didáctico de la pizarra digital interactiva (PDI). Teoría de la Educación. Educación y Cultura en la Sociedad de la Información, Nº 12, pp. 116-143. Marqués, P. (2006). Pizarra digital en el aula de clase. Barcelona: Edebé.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Farase especial fincapé no coidado do medio ambiente en prol dunha educación e sociedade sustentable. Atendendo a isto, a presentación dos traballos escritos, ou en calquera outro formato, será en soporte dixital. Recoméndase que os envíos dos traballos sexa telemáticamente e se non fose posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debéese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Evitaráse a discriminación por razón de xénero e propóranse accións e medidas para corrixilas. Usarase linguaxe non sexista.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías